

[Pátý workshop pro metodiky veřejných knihoven \[1\]](#)

Autor:

- [PILLEROVÁ, Vladana](#) [2]

Číslo:

- [2018, ročník 27, číslo 4](#) [3]

Rubrika:

- [Z odborných orgánů](#) [4]

Klíčová slova:

- [metodika](#) [5], [veřejné knihovny](#) [6]

Odborná sekce:

- [Sekce veřejných knihoven](#) [7]

Po Vyškově, Děčíně, Kutné Hoře a Olomouci proběhl již [pátý workshop pro metodiky veřejných knihoven](#) [8], tentokrát v [Krajské vědecké knihovně v Liberci](#) [9], a to ve dnech 17. až 18. října 2018. Workshopy pořádá [Sekce veřejných knihoven SKIP](#) [10] od roku 2013 na různých místech ČR, aby byla zajištěna dostupnost ze všech krajů ČR.

Workshopem provázely Gabriela Jarkulišová (ředitelka Městské knihovny Kutná Hora) a Lenka Prucková (ředitelka Knihovny města Olomouce), předsedkyně a místopředsedkyně Sekce veřejných knihoven SKIP.

Workshop zahájila ředitelka krajské knihovny v Liberci Blanka Konvalinková prezentací **Liberecké entrée**, ve které představila knihovnu, její historii a současnost, služby, které poskytuje, popsala spolupráci a partnerství s ostatními institucemi ve městě a kraji a sdělila řadu dalších informací o aktivitách knihovny. O Libereckém kraji z pohledu spolupráce knihoven a regionálních funkcí hovořila dlouholetá krajská metodička Jaroslava Starcová.

Následoval příspěvek L. Pruckové s názvem **IFLA - Kam směřuje světové knihovnictví**. Představila fungování [IFLA](#) [11], tj. Mezinárodní federace knihovnických sdružení a institucí, její organizační strukturu a její poslední aktivity, především pak její celosvětovou iniciativu [Global Vision](#) [12], kdy knihovníci z celého světa měli možnost vyjádřit svůj názor na budoucnost a směřování knihoven. Podělila se také o zážitky z účasti na [celosvětovém kongresu IFLA](#) [13], který se uskutečnil v srpnu 2018 ve vzdáleném Kuala Lumpur v Malajsii.

Program regionálních funkcí v roce 2017 shrnula ve své prezentaci **Stará známá statistika aneb Regionální funkce, čísla a my** Vladana Pillerová, pracovnice Knihovnického institutu Národní knihovny ČR. Program regionálních funkcí funguje v České republice již sedmáctým rokem, je financován jednotlivými kraji. Největším problémem roku 2017 z pohledu finančního zajištění bylo zpoždění při zohledňování zákonného navyšování platů pracovníků v kultuře (včetně knihovníků) ve výši dotace. Krajské knihovny a knihovny pověřené výkonem regionálních funkcí pak musely potřebné finance odebírat např. z peněz na nákup výměnných fondů.

Na začátku října proběhlo předávání cen soutěže Knihovna roku. Práci komise, která hodnotila

vybrané knihovny za jednotlivé kraje, představila ve svém příspěvku **Letošní odraz Knihovny roku aneb Pár postřehů očima komise** Lucie Macháčková, členka hodnotitelské komise, která pracuje jako metodička v Městské knihovně Kutná Hora.

Po přestávce mluvila Šárka Kašpárková, ředitelka Knihovny Kroměřížska, o projektu **Doplňování cizojazyčné literatury do českých knihoven**. Š. Kašpárková je členkou pracovní skupiny, která projekt postupně prosazuje v knihovnách. Doplnění cizojazyčné literatury do knihoven je jednou z priorit [Koncepte rozvoje knihoven ČR na léta 2017–2020](#) [14]. V současné době projekt funguje, finančně je podporován Ministerstvem kultury ČR. V knihovnách jednotlivých krajů vznikla tzv. centra cizojazyčné literatury, v celé ČR je jich 54. Je třeba, aby knihovny projekt propagovaly mezi svými čtenáři a s cizojazyčnou literaturou dále pracovaly. Žádoucí je také vytváření výměnných souborů z těchto dokumentů.

O dotačním titulu Jihomoravského kraje určeného knihovnám kraje mluvila Monika Kratochvílová z Moravské zemské knihovny ve svém příspěvku **Tři roky poskytování dotací pro obecní knihovny v Jihomoravském kraji**. Dotační program je knihovnami v kraji hodnocen velmi kladně. Je určen pro malé obecní knihovny, konkrétně na počítačové vybavení, software, mobiliáře, regály či drobné stavební úpravy. Maximální možná částka, o kterou mohou knihovny žádat je 50 000 Kč, spoluúčast zřizovatele knihovny je 50 %. V letech 2016–2018 podpořil Jihomoravský kraj celkem 328 žádostí v celkové výši 12,2 milionu Kč.

Jako poslední bod odborného programu prvního dne **následovala diskuze na téma regionální automatizované systémy**, diskutovaná byly především problematika převodu regionálních systémů REKS firmy Lanisus do nového systému Tritius. Diskuze se účastnil Jiří Šilha, jednatel firmy LANisus.

Program druhého dne byl zahájen příspěvkem, který se věnoval aktuálně probíhající **aktualizaci Standardu pro dobrou knihovnu a metodického pokynu pro výkon regionálních funkcí**. Co se týče [Standardu pro dobrou knihovnu](#) [15], jedná se především o změny ve formulacích, úpravy textů v souladu s rozvojem služeb knihoven a trendů ve veřejném knihovnictví. Navíc byl přidán standard Kulturní, vzdělávací a komunitní aktivity knihoven. Podle výpočtu průměrných hodnot u jednotlivých velikostních kategorií knihoven byly orientačně stanoveny hodnoty standardu – tzn. doporučený počet akcí za rok. Na základě diskuze bylo rozhodnuto, že hodnoty budou ještě upraveny. Aktualizací prochází také [metodický pokyn pro výkon regionálních funkcí a standardy služeb poskytovaných v rámci regionálních funkcí](#) [16]. Nově jsou v něm kromě úkolů krajské knihovny uvedeny i úlohy pověřené knihovny, obsluhované knihovny a zřizovatele knihovny. Hlavní změnou je nový standard Metodická podpora vzdělávacích, kulturních a komunitních aktivit. Cílem je podpora transformace veřejných knihoven na knihovnická, informační, vzdělávací, kulturní a komunitní centra obcí. Pověřené knihovny by měly být schopny poskytnout metodickou pomoc svým obsluhovaným knihovnám při pořádání těchto akcí.

Trendy čtenářství dětí, mládeže a dospělých přiblížil ve své prezentaci Vít Richter, ředitel Knihovnického institutu Národní knihovny ČR. V pravidelných pětiletých cyklech probíhají průzkumy čtenářství u dospělé a dětské populace. V roce 2017 proběhl průzkum České děti a mládež jako čtenáři. Pozitivní zprávou je, že vztah dětí ke čtení se mezi lety 2013 a 2017 nezhoršil. Zmínil také faktory, které ovlivňují čtení (věk, pohlaví, vzdělání rodičů atd.) a vztah čtení a prospěchu ve škole. V roce 2018 proběhl průzkum čtení dospělé populace Češi jako čtenáři 2018. Oproti předchozímu průzkumu z roku 2013 je možné konstatovat, že lidé méně čtou (84 % čtenářů v roce 2013 vs. 78 % v roce 2018), méně kupují knihy (48 % vs. 44 %) i méně navštěvují knihovny (32 % vs. 28 %).

Po přestávce hovořil opět Vít Richter, tentokrát o uskutečněných diskuzních kulatých stolech, které proběhly v rámci projektu [Knihovna - věc veřejná](#) [17] v roce 2018. Kulaté stoly probíhaly ke stému výročí založení Československa a schválení prvního knihovního zákona v roce 1919. Cílem byla diskuze se zástupci veřejné správy o významu veřejných knihoven. Projekt se zdařil, následovat bude ještě jeden závěrečný diskuzní panel v rámci valné hromady SKIP, která proběhne v červnu 2019.

Aktuality z **Metodického centra pro výstavbu a rekonstrukci knihoven** nám sdělila Monika Kratochvílová z Moravské zemské knihovny. Centrum vzniklo v březnu 2018 v Moravské zemské

knihovně s cílem poskytovat metodickou pomoc všem knihovnám v ČR. Pracují na nových webových stránkách, kde by měly být souhrnné informace, např. o možnostech financování, příklady dobré praxe, databáze prvků, architektů, kontakty atd.

Poslední příspěvek druhého dne přednesla Pavlína Kolínová z Ústavu informačních studií a knihovnictví Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Informovala v něm o tom, **jak v knihovnách probíhají průzkumy spokojenosti uživatelů se službami**. Účastníci workshopu byli seznámeni s výsledky průzkumu zaměřeného na to, jak knihovny zjišťují spokojenost svých uživatelů. Stručně řečeno, výsledky a odezva byla slabá, knihovny většinou tyto průzkumy neuskutečňují, v lepším případě jednorázově, v žádném případě se však nedá mluvit o pravidelném zjišťování spokojenosti uživatelů. Jedná se o aktivitu Priority 6 Koncepce rozvoje knihoven v ČR na léta 2017–2020.

Závěrečné zhodnocení workshopu provedla Gabriela Jarkulišová a dodala, že další z workshopů se pravděpodobně uskuteční v některém z jarních měsíců roku 2019 ve Zlíně.

URL zdroje: <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-4/paty-workshop-pro-metodiky-verejnych-knihoven>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-4/paty-workshop-pro-metodiky-verejnych-knihoven>
- [2] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/autori/pillerova-vladana>
- [3] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2018-rocnik-27-cislo-4>
- [4] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/rubriky/z-odbornych-organu>
- [5] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/metodika>
- [6] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/verejne-knihovny>
- [7] <https://bulletinskip.osvobozena-knihovna.cz/vsechna-cisla/odborne-sekce/sekce-verejnych-knihoven>
- [8] <https://workshop-pro-metodiky5.webnode.cz/>
- [9] <https://www.kvkli.cz/>
- [10] <https://www.skipcr.cz/odborne-organy/sekce-verejnych-knihoven>
- [11] <https://www.ifla.org/>
- [12] <https://www.ifla.org/node/11900>
- [13] <https://2018.ifla.org/>
- [14] <http://ukr.knihovna.cz/koncepce-rozvoje-knihoven-cr-na-leta-2017-2020/>
- [15] https://ipk.nkp.cz/docs/bench/Standard_pro_dobrou.pdf
- [16] <https://ipk.nkp.cz/programy-podpory/regionalni-funkce-verejnych-knihoven/metodicky-pokyn-ministerstva-kultury-k-zajisteni-vykonu-regionalnich-funkci-knihoven-a-jejich-koordinaci-na-uzemi-cr>
- [17] <https://www.knihovna-vec-verejna.cz/>